

Tájékoztató

**Salgótarján Megyei Jogú Város és Víziközmű
Tulajdonközösség területén található vízbázisok
üzemeltetési tapasztalatairól.**

Salgótarján, 2015. november 12.

Máté Csaba
divízióvezető

Barta András s.k.
divízióvezető-helyettes

Salgótarján Megyei Jogú Város és a vízellátási szempontból hozzá tartozó környező 30 település ivóvíz-szolgáltatással történő ellátása alapvetően két típusú vízbázisra alapozott. Az éves vízkészlet

cca. negyedét az érintett önkormányzatok saját, vagy közös tulajdonában lévő felszín alatti víztermelés, mely kivételi helyeket az ÉRV ZRt. üzemelteti

cca. háromnegyedét a Magyar Állam tulajdonában lévő, az ÉRV ZRT. vagyonkezelésében álló felszíni víztermelés biztosítja. Ebben a Hasznosi és a Komra-völgyi víztározók vesznek részt.

Az önkormányzatok tulajdonában lévő vízkivételi helyek üzemeltetési tapasztalatait mennyiségi-, és minőségi, illetve fajlagos ráfordítás (termelési költség) szempontok szerint célszerű vizsgálni.

Természetesen az egyes vízkivételi helyek más és más képet mutatnak, azonban ezeket összességében, tehát tömegében érdemes vizsgálni. Általánosságban megállapítható, hogy a felszín alatti vízkivételi helyek az idő múlásával egyre kevesebb vizet biztosítanak, illetve sok esetben a kitermelt víz minősége is kifogásolható bizonyos paraméterek tekintetében.

Ennek okán az elmúlt időszakban több vízkivételi hely is leállításra került, ezzel párhuzamosan egyre inkább előtérbe kerül a felszíni vízbázisok kapacitás-kihasználtságának fokozása.

A felszín alatti vízbázisok egy része már csak úgy tudná teljesíteni az ivóvíz-minőségre vonatkozó-egyébként rendkívül szigorú- előírásokat, hogy tisztítási technológiát kellene telepíteni rá. Ez a csekély termelés miatt mind beruházás-, mind üzemeltetés szempontjából aránytalanul drága lenne. További probléma, hogy a termelés fenntartása vagy fokozása további investíciót igényel, mely az egyébként jelenleg is alulterhelt felszíni vízbázisok rendelkezésre állása okán nyilván nem lehet racionális alternatíva.

Fenti folyamatot jól reprezentálja a Medvesaljai-térségben zajló és befejezéséhez közeledő , ivóvíz-minőség javító program keretében megvalósuló beruházás, ahol a térség ivóvízellátása a problémás helyi kutak helyett alternatív módon, távvezetékekkel lesz biztosított. A mintegy 600 MFt-ból megvalósuló projekt, az érintett 3 önkormányzat beruházásában készül el. A próbatüzet napokon belül megkezdődhet.

Rögzíteni kell ugyanakkor, hogy a jelenlegi térségi műszaki feltételrendszer okán vannak olyan települések, ahol nincs lehetőség távkapcsolat igénybevételére, így a víztermelést továbbra is lokálisan kell megoldani. Ezekben a térségekben az ellátásért felelős és az üzemeltető közös érdeke és célja, a felszín alatti vízkivételi helyek védelme, megkülönböztetett figyelemmel történő működtetése.

Fenti összegzés alapadatait, illetve a minőség szempontjából kifogásolható vízkivételi művek részletesebb minőségi jellemzését a mellékletként csatolt 1. és 2. sz. melléklet tartalmazza.

Víztermelés (m3)

1. sz. melléklet

		2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Vízbázis	leállítva						I-VI.hó
Paptag mf. kút	2013.12.31.	41 736	39 442	40 206	40 077	-	-
Gedőczy mf. kút	2014.01.27.	53 253	49 274	29 972	36 577	1 709	-
Zagyvaróna, Csathó kút	2014.01.27.	22 935	15 952	15 187	9 148	1 032	-
Salgóháza, István táró		85 469	134 197	103 336	121 119	89 139	41 809
Somoskő, Magyarbányai forrás	ideiglenesen 2014.05.- 2015.05.	20 684	71 830	68 762	42 524	19 481	4 062
Rónafalu, Budavölgyi forrás		5 906	6 598	7 721	9 380	7 339	2 102
Mátraszele II. mf. kút		17 292	15 256	12 013	11 567	8 054	3 978
Mátraszele III/a. mf. kút		105 849	101 588	94 504	92 182	97 003	49 061
Mátraszele V. mf. kút		-	8 991	30 323	24 184	29 088	2 371
Mátraszele VII. mf. kút		76 002	78 898	77 808	60 771	65 749	33 346
Erőmű IV. mf. kút		99 825	115 258	119 467	128 326	136 051	68 205
Mátraszele, falusi mf. kút		39 785	38 814	40 164	40 387	40 813	14 188
Mátranovák, Cserkész I. mf. kút		29 869	29 537	26 945	26 344	20 252	9 739
Mátranovák, Cserkész II. mf. kút		34 380	32 273	30 944	33 680	38 767	19 289
Mátranovák, falusi mf. kút		17 659	16 199	17 172	15 107	17 055	8 895
Cered II.sz. mf. kút		2 713	2 898	3 489	3 314	3 578	1 617
Cered III.sz. mf. kút		29 342	26 652	27 123	27 627	23 718	11 725
Cered-Tótújfalu mf. kút		28 180	20 444	15 496	10 068	11 014	4 725
Zabar I.sz. mf. kút		-	-	-	-	-	-
Zabar II.sz. mf. kút		30 799	34 347	26 469	15 010	13 003	6 970
Szilaspogony ásott kút		1 708	1 500	844	987	1 155	366
Összesen:		743 386	839 948	787 945	748 379	624 000	282 448

Vízminőségi jellemzés

Salgótarján

A salgótarjáni kutak és források közül a jelenleg is üzemelő Salgóbánya István forrás, a Zagyvaróna Budavölgyi kutak és a Somoskő Magyarbánya forrás vízminősége megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a Magyarbánya forrás kivételével vízminőségük állandónak mondható.

A Magyarbánya forrás sérülékeny vízbázis, időszakonként, a nagy mennyiségű csapadékvíz hatására vízminőség romlás (opálosodás, zavarosodás) következik be.

Medvesaljai-térség

A Medvesaljai vízbázisok közül a Szilaspogony ásott kút és a Cered III. mf. kút által termelt víz minősége megfelelő, időnként a ceredi kút esetében a vastartalom minimálisan meghaladja a határértéket. (10 %-al)

A Cered II. mf. kút által termelt víz magas ammónium és vas tartalma tekintetében kifogásolható. Az ammónium tartalom évek óta stagnál, 0,6-0,7 mg/l érték körül mozog. A vastartalom nem jellemzően, de időszakonként meghaladja a határértéket.

A Tótújfalu mf. kút vízminősége ammónium tartalom tekintetében nem megfelelő, 2014-re kisebb emelkedés tapasztalható.

A Zabar II. mf. kút vízminősége a vas és ammónium tartalom esetében kifogásolható. Az ammónium tartalom rendszeresen, a vastartalom időszakosan emelkedik határérték fölé.

Mátranovák- Mátraterenye

A Mátranovák falusi mf. kút esetében szintén az ammónium tartalom miatt kifogásolt a vízminőség, értéke stagnál 1,7-1,8 mg/l körül mozog. Ezen túlmenően a mélyfúrású kút vize alacsony keménységgel bír (16-22 CaO mg/l), mely szintén kifogásolható a vonatkozó jogszabály alapján.

A Mátranovák Cserkész I. mf. kút vízminősége vas tekintetében nem megfelelő. A Cserkész II. mf. kút vízminősége megfelelő. Ezen mélyfúrású kutak külön-külön nem, medencében történő keveredés után kerülnek hálózatra. A kevert víz vízminősége megfelelő.

Mátraszele-Kazár

A mátraszelei termelő kutak a Mátraszele vas-és mangántalanítóra termelnek, melynek a tisztított, hálózatra elmenő vize ammónium és vas tartalom miatt kifogásolható. Időszakonként a vastartalom határértéket meghaladó értéket mutat. Az ammónium tartalom stagnál, határértéket minimálisan meghaladó 0,56-0,63 mg/l értékek között mozog.

A Mátraszele falusi mf. kút határértéket meghaladó ammónium tartalommal rendelkezik (1,7-1,8 mg/l). Időszakonként magas a vastartalom is, de 2014-re csökkenés tapasztalható, csak 10 %-ban haladta meg a határértéket. A kút vize medencében keveredik a vastalanító tisztított vizével és kevert vízzel látja el Kazár-Mizserfát és Rákóczibányát.

2014-től nem üzemelő vízbázisok:

A Salgótarján Gedőci kút vízminősége ugyan megfelelő volt, de a keverése és a hálózatra juttatása szabályosan nem volt biztosítható.

A Salgótarján Paptag mf. kút vízminősége az ammónium tartalom tekintetében nem volt megfelelő, a határértéket meghaladó ammónium tartalom jellemezte.

A Zagyvaróna Csathó források vízminősége megfelelő, a nitrát tartalom esetében minimálisan meghaladta a határértéket. (legutóbbi. 2015. 10.28 eredmény alapján határérték alatti 36 mg/l a nitrát tartalom) A Csathó forrás vize a Mátraszelei vas-és mangántalanító tisztított vizével keveredik a forrás védterületén lévő gyűjtőaknában, hálózatra kizárólag kevert vízként került. A forrás újbóli termelésbevétele folyamatban van.